

Rapporteursverslag Jaarverslag en jaarrekening 2018

Gemeente Haarlem
Commissie samenleving
Besloten briefing - 6 juni 2019

Peter van Kessel (VVD) &
Roséanne Timmer-Aukes (GLH)

Jaarverslag en jaarrekening 2018

- Heeft het college bereikt wat het wilde bereiken? (doelen)
- Heeft het college daarvoor gedaan wat het zou doen? (prestaties)
- Heeft het gekost wat het zou kosten? (middelen)

Inleiding en werkwijze

Methodie Duisenberg

- Neutrale, technische analyse van jaarverslag en jaarrekening ten behoeve van het politiek debat
- Peter van Kessel (VVD) en Roséanne Timmer-Aukes (GLH)
- Liesbeth Reekers en Daphne Taets
- Programma 3.1 (Werk)

Timing

- Besloten briefing cie samenleving (6 juni)
- Behandeling cie samenleving (6 juni)
- Behandeling Raad (27 juni)

Wat is de methode Duisenberg?

De zes vragen uit de methode Duisenberg

1. Wat is het beeld van het beleidsterrein op hoofdlijnen?
2. Welke doelen zijn behaald?
3. Welke prestaties zijn geleverd?
4. Wat heeft het gekost?
5. Wat is het oordeel over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid?
6. Welke conclusies en aanbevelingen heb ik als rapporteur?

De 6 vragen uit de methode Duisenberg

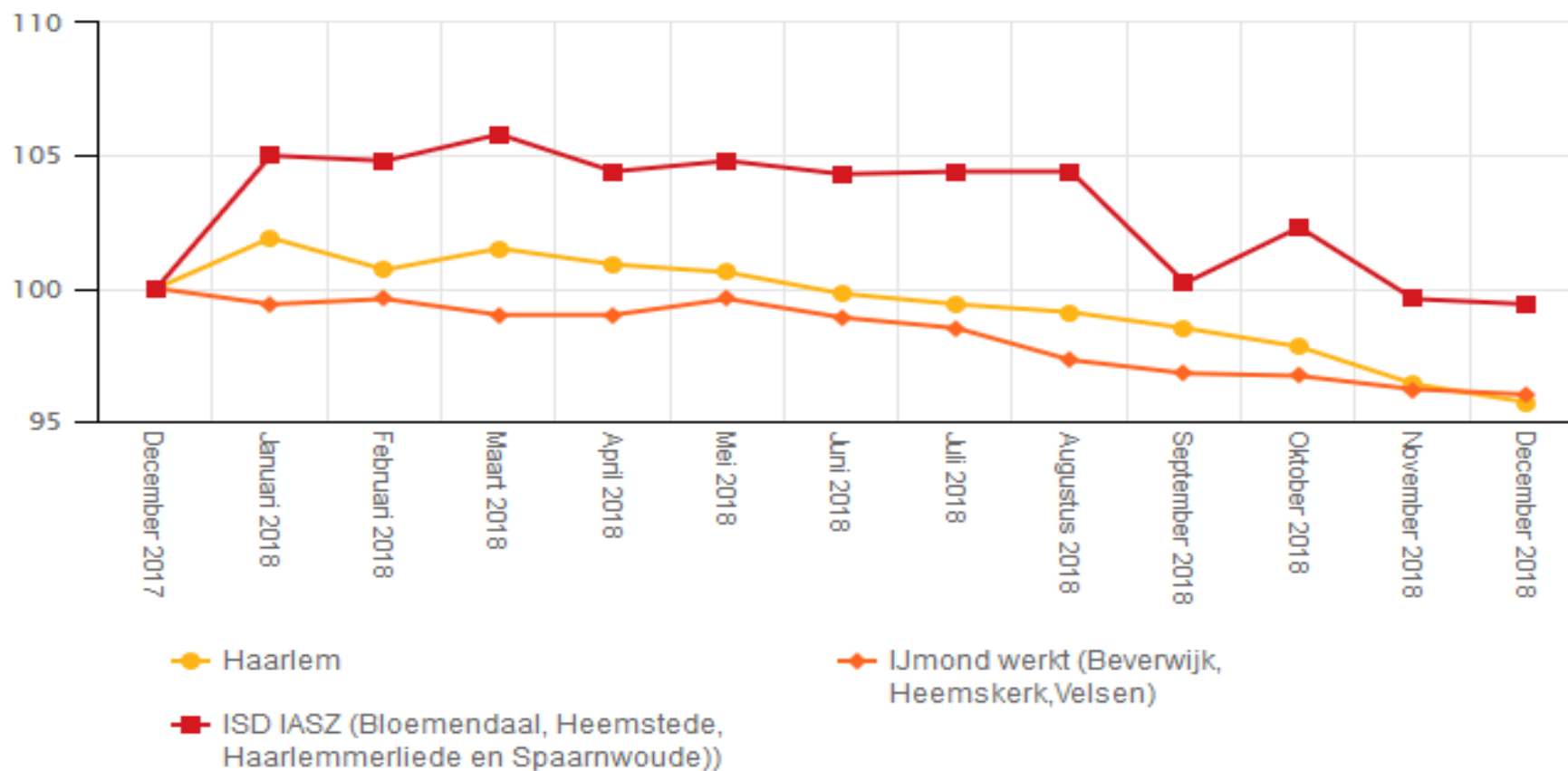
1. Wat is het beeld van het beleidsterrein op hoofdlijnen?
2. Welke doelen zijn behaald?
3. Welke prestaties zijn geleverd?
4. Wat heeft het gekost?
5. Wat is het oordeel over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid?
6. Welke conclusies en aanbevelingen heb ik als rapporteur?

1. Wat is het beeld op hoofdlijnen?

- Participatiewet (2015)
- Gemeente Haarlem heeft diverse vormen van ondersteuning geboden om mensen te begeleiden naar werk of participatie.
- In Haarlem 3.606 uitkeringsgerechtigden
- Project "Ik doe mee": 3117 klantbeeldgesprekken
- Re-integratie door werk, scholing, werkfit-traject, vrijwilligerswerk of arbeidsmatige dagbesteding.
- Onduidelijk wat er daarna gebeurt

1. Wat is het beeld op hoofdlijnen?

Volume BUIG index t.o.v. december 2017

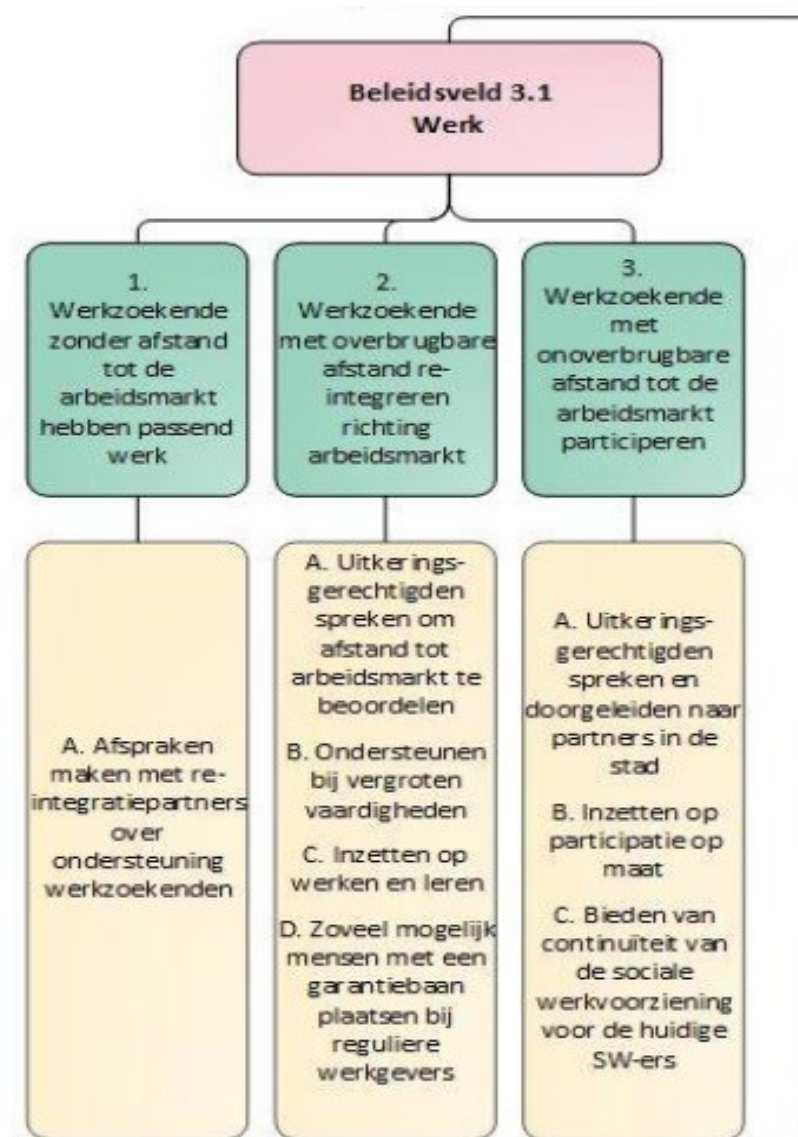
De 6 vragen uit de methode Duisenberg

1. Wat is het beeld van het beleidsterrein op hoofdlijnen?
2. **Welke doelen zijn behaald?**
3. Welke prestaties zijn geleverd?
4. Wat heeft het gekost?
5. Wat is het oordeel over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid?
6. Welke conclusies en aanbevelingen heb ik als rapporteur?

Begroting 2018-2022

Jaarverslag 2018

2. Welke doelen zijn behaald?

Doelstelling 1:

Werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt hebben passend werk.

Doelstelling 2:

Werkzoekenden met overbrugbare afstand re-integreren richting arbeidsmarkt.

Doelstelling 3:

Werkzoekenden met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt participeren.

Doelstelling 1: Werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt hebben passend werk.

Effectindicatoren:

- Aantal banen per 1000 inwoners (CBS)
- % van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. totale beroepsbevolking
- % werkloze jongeren

Prestatie:

- Afspraken maken met re-integratiepartners over ondersteuning werkzoekenden

Prestatie-indicator:

- % beëindigingen van uitkeringen i.v.m. aanvaarden werk

Doelstelling 1: Werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt hebben passend werk.

Prestatie: Percentage beëindigingen van uitkeringen i.v.m. aanvaarden werk

- Nulmeting 2015: 8,9%
- Realisatie 2016: 23,6%
- Realisatie 2017: 27,6%

- Streefwaarde 2018: **8,9%**

NB. Begroting 2019 - 25%

- <

- Realisatie 2018: **10,6%**

Doelstelling 2: Werkzoekenden met onoverbrugbare afstand re-integreren richting arbeidsmarkt.

Effectindicator:

- Aantal re-integratievoorzieningen per 1000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.

Prestaties (4) en indicatoren (1)

- a. Uitkeringsgerechtigden spreken om afstand tot arbeidsmarkt te beoordelen (-)
- b. Ondersteunen bij vergroten vaardigheden (-)
- c. Inzetten op werken en leren (-)
- d. Zoveel mogelijk mensen met een garantiebaan plaatsen bij reguliere werkgevers (aantal plaatsingen op garantiebanen)

Doelstelling 2: Werkzoekenden met overbrugbare afstand re-integreren richting arbeidsmarkt.

- Omvang van de doelgroep: technische vragen → 810 personen
- Klantgesprek
- Aanmelding re-integratiepartners voor diverse trajecten
- Begeleid naar betaald werk door Pasmatch/Agros → 582 personen

- Klantmanager heeft regelmatig overleg, maar geen verdere registratie.
 - Realisatie en budget: Onduidelijk.
 - % deelnemers dat gereïntegreerd is naar werk: Onduidelijk.

- Aantal plaatsingen op garantiebannen: cijfers met betrekking tot de regio

Doelstelling 3: Werkzoekenden met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt participeren

Effect-indicator

- Aantal SW'ers in sociale eenheden

Prestaties (en geen indicatoren)

- a. Uitkeringsgerechtigden spreken en doorgeleiden naar partners in stad (-)
- b. Inzetten op participatie op maat (-)
- c. Bieden van continuïteit van Sociale Werkvoorziening voor de huidige SW-ers en beschut werk (-)

- Legenda**
- Uitvoering volgens plan
 - Uitvoering verdient aandacht
 - Uitvoering niet volgens plan
 - Uitvoering niet te controleren

1. Welke doelen zijn behaald?

Doelstellingen & Indicatoren		Realisatiewaarden			Streefwaarde (begroting 2018)	Streefwaarde (begroting 2017)	Beoordeling rapporteur	Opmerkingen
		Nulmeting	2018	2017				
Doelstelling 1: Werkzoekende zonder afstand tot de arbeidsmarkt hebben passend werk							●	
Effect	<i>Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar (effect-indicator)</i>	609,3 (2007)	568,3	550,6	625	-	●	Streefwaarde opgesteld voor 15-64 jaar
Effect	<i>Netto arbeidsparticipatie: het percentage van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de totale beroepsbevolking (effect-indicator)</i>	68,3% (2011)	71,4%	70,1%	68,8%	-	●	Cijfers CBS
Effect	<i>Percentage werkloze jongeren van het totaal aantal jongeren in de leeftijd van 16-22 jaar (effect-indicator)</i>	0,83% (2007)	-	1,38%	1,38%	-	●	Cijfers Verwey Jonkers Instituut – Kinderen in Tel Realisatiewaarde ontbreekt
Prestatie	<i>Afspraken maken met re integratie partners over ondersteuning werkzoekenden</i>							
a.	<i>Percentage beëindigingen van uitkeringen i.v.m. aanvaard werk</i>	8,9% (2015)	10,6%	27,6%	8,9%	8,9%	●	Beëindiging boven streefwaarde, maar streefwaarde is laag

Welke doelen zijn behaald?

- Legenda**
- Uitvoering volgens plan
 - Uitvoering verdient aandacht
 - Uitvoering niet volgens plan
 - Uitvoering niet te controleren

Realisatiewaarden

Doelstellingen & Indicatoren		Nulmeting	2018	2017	Streefwaarde (begroting 2018)	Streefwaarde (begroting 2017)	Beoordeling rapporteur	Opmerkingen
Doelstelling 2: Werkzoekende met overbrugbare afstand re-integreren richting arbeidsmarkt							●	Prestatie b t/m e hebben geen indicatoren.
3.1.2	<i>Aantal reïntegratievoorzieningen per 10.000 bewoners leeftijd 15-74 jaar</i>	8,9 (2015)	20,8	-	91	-	●	Effect indicator is nietszeggend. Leeftijd 15-74 ipv 15-64
Prestatie a	<i>Uitkeringsgerechtigden spreken</i>						●	Geen prestatie indicator
Prestatie b	<i>Ondersteunen bij vergroten vaardigheden</i>						●	Geen prestatie indicator
Prestatie c	<i>Inzetten op werken en leren</i>						●	Geen prestatie indicator
Prestatie d	<i>Zoveel mogelijk mensen met een garantiebaan plaatsen bij reguliere werkgevers</i>	1.016 (2012)	1.872	2	-	-	●	Geen streefcijfers dus niet te controleren
Indicator	<i>Aantal plaatsingen op garantiebanen</i>							

Welke doelen zijn behaald?

- Legenda**
- Uitvoering volgens plan
 - Uitvoering verdient aandacht
 - Uitvoering niet volgens plan
 - Uitvoering niet te controleren

Realisatiewaarden

Doelstellingen & Indicatoren		Nulmeting	2018	2017	Streefwaarde (begroting 2018)	Streefwaarde (begroting 2017)	Beoordeling rapporteur	Opmerkingen
Doelstelling 3: Werkzoekende met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt participeren							●	Prestatie indicatoren ontbreken. Uitvoering niet te controleren.
Effect	<i>Aantal SW'ers in Sociale Eenheden (SE)</i>	729 (2010)	622	631	599	-	●	Streefwaarde ver onder trend
Prestatie A	<i>Uitkeringsgerechtigden spreken en doorgeleiden naar partners</i>						●	
Prestatie B	<i>Inzetten op participatie op maat</i>						●	
Prestatie C	<i>Bieden van continuïteit van de sociale werkvoorziening voor huidige SW-ers en beschut werk.</i>						●	

De 6 vragen uit de methode Duisenberg

1. Wat is het beeld van het beleidsterrein op hoofdlijnen?
2. Welke doelen zijn behaald?
3. **Welke prestaties zijn geleverd?**
4. Wat heeft het gekost?
5. Wat is het oordeel over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid?
6. Welke conclusies en aanbevelingen heb ik als rapporteur?

Welke prestaties zijn geleverd?

- Veel gedaan op terrein 3.1 werk.
 - Het college heeft zijn best gedaan de doelstellingen te realiseren
 - Uit de beschrijving van de realisatie is (tot op zekere hoogte) op te maken hoe uitvoering is gegeven aan de geplande acties
- Lastig te controleren of het college heeft gedaan wat het zou gaan doen
 - Prestaties niet specifiek meetbaar (geen indicatoren)
 - Niet altijd juiste indicator bij prestatie
 - Rol van de wethouder niet altijd even duidelijk

Legenda

- Uitvoering volgens plan
- Uitvoering verdient aandacht
- Uitvoering niet volgens plan
- Uitvoering niet te controleren

Welke prestaties zijn geleverd?

Beleidsagenda voor 2018

Verantwoording over 2018

Doelstelling 1: Werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt hebben passend werk

3.1.1.a *Afspraken maken met re-integratiepartners over ondersteuning werkzoekenden*

● *Percentage beëindigingen van uitkeringen i.v.m. aanvaard werk is 10,6% i.p.v. streefwaarde 8,9%.*

Doelstelling 2: Werkzoekenden met overbrugbare afstand re-integreren richting arbeidsmarkt

3.1.2.a *Uitkeringsgerechtigden spreken om afstand tot arbeidsmarkt te beoordelen*

● *Geen indicator.* ● *Alle Haarlemmers met een bijstandsuitkering gesproken*

3.1.2.b *Ondersteunen bij vergroten vaardigheden*

● *Geen indicator. Uitkeringsgerechtigden ondersteund bij vergroten werknemersvaardigheden*

3.1.2.c *Inzetten op werken en leren*

● *Geen indicator. Werknemersvaardigheden vergroot en werkervaring opgedaan*

3.1.2.d *Zoveel mogelijk mensen met een garantiebaan plaatsen bij reguliere werkgevers*

● *1.872 plaatsingen op garantiebanen in de regio.*

Doelstelling 3: Werkzoekenden met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt participeren

3.1.3.a *Uitkeringsgerechtigden spreken en doorgeleiden naar partners in de stad.*

● *Geen indicator.* ● *Alle Haarlemmers met een bijstandsuitkering gesproken*

3.1.3.b *Inzetten op participatie op maat*

● *Geen indicator.* *Afstand tot de arbeidsmarkt in kaart gebracht.*

3.1.3.c *Bieden van continuïteit van de sociale werkvoorziening voor de huidige SW'ers en Beschut werk*

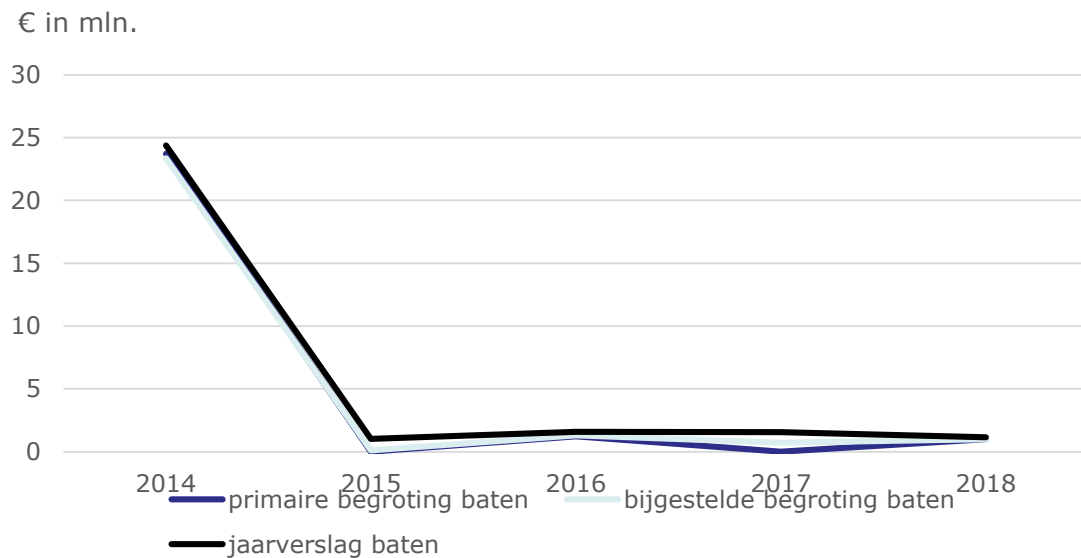
● *Geen indicator.* *Alle werkplekken beschikbaar gebleven voor SW'ers*

De 6 vragen uit de methode Duisenberg

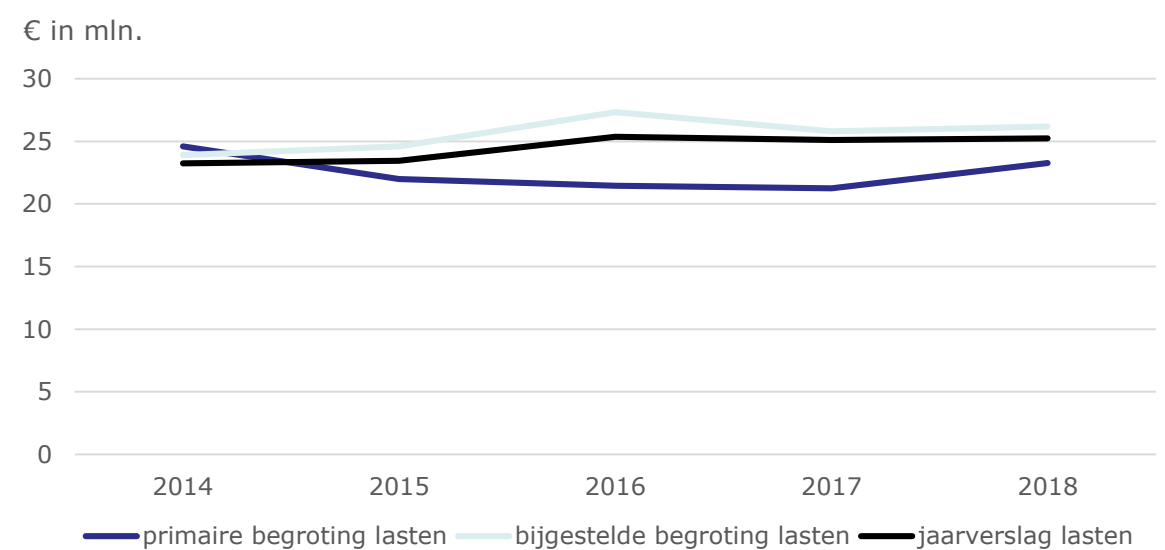
1. Wat is het beeld van het beleidsterrein op hoofdlijnen?
2. Welke doelen zijn behaald?
3. Welke prestaties zijn geleverd?
4. **Wat heeft het gekost?**
5. Wat is het oordeel over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid?
6. Welke conclusies en aanbevelingen heb ik als rapporteur?

1. Wat is het beeld op hoofdlijnen? Baten en lasten

Verloop van de baten beleidsveld 3.1

Verloop van de lasten beleidsveld 3.1

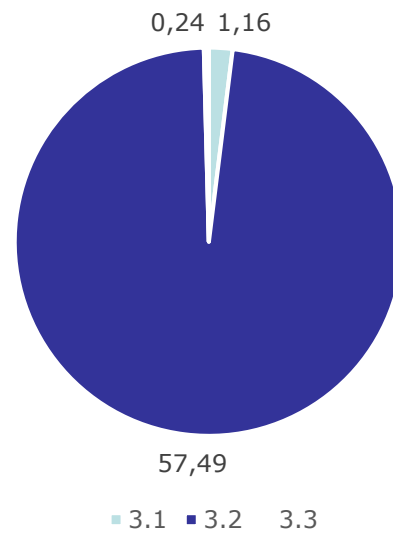

4. Wat heeft het gekost?

Programma 3: Werk, Inkomen en Schulden

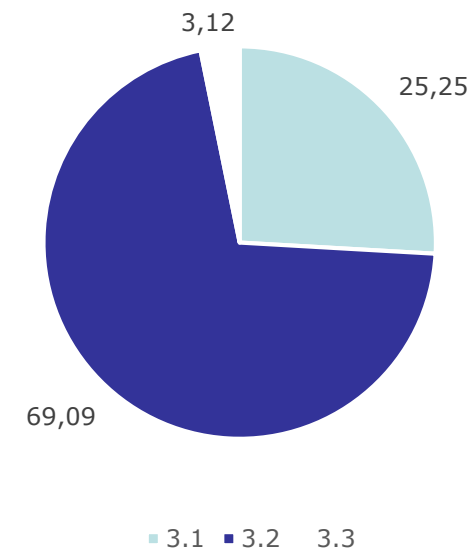
Verdeling baten

€ in mln.

Verdeling lasten

€ in

Wat heeft het gekost? (baten en lasten)

31 Werk	Lasten (exclusief reserves)	Baten (exclusief reserves)
Primaire begroting 2018	23.266	
Bijgestelde begroting 2018	26.177	-1.004
Mutaties tijdens het begrotingsjaar	2.912	-1.004
Jaarrekening 2018	25.245	-1.155
Afwijking jaarrekening t.o.v. bijgestelde begroting	-933	-151
Resultaat t.o.v. primaire begroting	1.979	-1.155

Wat heeft het gekost? (baten en lasten)

3.1 Werk

	Begroting na wijz. 2018	Rekening 2018	Verschil 2018
31 Werk			
Lasten (exclusief mutaties reserves)	26.177	25.245	-933
Baten (exclusief mutaties reserves)	-1.004	-1.155	-151
Saldo (exclusief mutaties reserves)	25.174	24.090	-1.084
Toevoegingen aan reserves			
Onttrekkingen aan reserves	-153	-146	7
Totaal saldo incl. mutaties reserves	25.021	23.944	-1.077

Een '-' (negatief saldo) is voordelig.

De 6 vragen uit de methode Duisenberg

- 1. Wat is het beeld van het beleidsterrein op hoofdlijnen?*
- 2. Welke doelen zijn behaald?*
- 3. Welke prestaties zijn geleverd?*
- 4. Wat heeft het gekost?*
- 5. Wat is het oordeel over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid?*
- 6. Welke conclusies en aanbevelingen heb ik als rapporteur?*

Wat is het oordeel over rechtmatig-, doelmatig- en doeltreffendheid?

- PM (dinsdag 28/5) verschijnt accountantsrapport

Accountant:

- *Getrouwheid:* ✓
- *Juistheid:* ✓
- *Rechtmatigheid:* ✓

- *Doeltreffendheid:* ?
- *Doelmatigheid:* ?

Wat is het oordeel over rechtmatig-, doelmatig- en doeltreffendheid? – Voornaamste bevindingen

1. De link tussen beleid en het oordeel (smileys) ontbreekt.

Onduidelijk is of de resultaten zijn zoals bedoeld.

2. De link tussen beleid(acties) en de financiën ontbreekt.

Onduidelijk is of de wethouder de juiste hoeveelheid geld inzet om de juiste resultaten te bereiken.

De 6 vragen uit de methode Duisenberg

1. Wat is het beeld van het beleidsterrein op hoofdlijnen?
2. Welke doelen zijn behaald?
3. Welke prestaties zijn geleverd?
4. Wat heeft het gekost?
5. Wat is het oordeel over de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid?
6. **Welke conclusies en aanbevelingen heb ik als rapporteur?**

Welke conclusies heb ik als rapporteur?

- **Het college doet zichzelf tekort.**
Er is veel goed werk verricht, maar dat komt nu nog niet goed naar voren.
- **Het college doet de gemeenteraad tekort.**
 - Door het gebrek aan goede indicatoren is niet duidelijk of de gemeentelijke doelen wel of niet bereikt zijn. Dit bemoeilijkt de controlerende taak van de gemeenteraad.
 - De gemeenteraad krijgt geen beeld van welk beleid werkt en welk beleid niet. Dit bemoeilijkt de kaderstellende taak van de gemeenteraad.
- **De gemeenteraad doet zichzelf tekort.**
De gemeenteraad stelt de begroting immers vast.

Welke aanbevelingen heb ik als rapporteur?

1. Zorg dat wijzigingen in de programma's gedurende de planning en control cyclus (van begroting en jaarverslag) gemeld worden in de producten binnen dezelfde cyclus.
2. Formuleer doelen SMART
3. Realiseer een verbeterslag van de gebruikte indicatoren in de begroting 2020-2024.
 - Gebruik indicatoren die de lading dekken (prestatie of doelstelling)
 - De kwaliteit gaat boven de kwantiteit van indicatoren
 - Gebruik indicatoren waar de gemeente zelf invloed op heeft
 - Geef aan of het een verplichte indicator is vanuit het Rijk of de Raad

Welke aanbevelingen heb ik als rapporteur?

4. Verantwoording over het beleid: koppel het oordeel (😊) over het gevoerde beleid aan de indicatoren en het (al dan niet) behalen van afgesproken streefwaarden.
5. Verantwoording over de financiën: geef inzicht in de begrote en gerealiseerde besteding van middelen op het niveau van beleidsvelden en prestaties, zodat de gemeenteraad kan controleren wat de prestaties van het college gekost hebben.
6. Kom in de begroting 2020-2024 expliciet terug op de wijze waarop opvolging is gegeven aan de voornoemde aanbevelingen.

Vragen?

Appendix/ bijlage

- Na deze slide komen alle sheets welke niet worden opgenomen in de uiteindelijke presentatie. Zo blijft de informatie wel compleet en kunnen raadsleden, indien zij dit willen, de volledige uitwerkingen doornemen.

Doelstelling 1: Werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt hebben passend werk.

De effectindicatoren sluiten niet altijd aan bij de doelstelling.

- A) Effectindicator aantal banen is 9 minder dan de streefwaarde en 1,7 minder dan realisatie 2017. Wat zegt deze effectindicator over de doelstelling? Heeft het gemeentebeleid invloed op het aantal banen? Is een effectindicator over hoeveel mensen met een overbrugbare afstand zijn uitgestroomd naar passend werk beter?
- B) Effectindicator netto arbeidsparticipatie lijkt toereikeind, 1,3% meer dan begroot.
- C) Effectindicator percentage werkloze jongeren conform begroting maar er wordt niet uitgelegd of het gaat over jongeren met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt.

Doelstelling 1: Werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt hebben passend werk.

De prestatie indicatoren sluiten niet aan bij de doelstelling.

Prestatie a) gemeente maakt afspraken met re-integratiepartners

D) De prestatie indicator percentage beëindiging van uitkeringen i.v.m. aanvaarden werk past niet aan bij de prestatie dat de gemeente afspraken heeft gemaakt met re-integratiepartners over ondersteuning werkzoekenden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt.

E) Prestatie indicator aantal plaatsingen op garantiebannen kan niet afzonderlijk voor Haarlem worden weergegeven. Waarom dan wel opnemen als indicator? Hebben we als raad wat aan deze indicator?

Doelstelling 2: Werkzoekenden met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt participeren.

Prestatie indicatoren ontbreken bij de 4 prestaties b, c, d, e.

Geen cijfers, in de tekst staat dat met iedereen is gesproken, hoeveel mensen is dat?

b) Prestatie met uitkeringsgerechtigden worden gesproken:

-Het is niet duidelijk wat de afspraken zijn geweest met de uitvoeringspartners

-Van de 940 werkzoekenden uit de bijstand hebben 200 een baan gevonden. Waarom is dit geen prestatie indicator?

Doelstelling 2: Werkzoekenden met onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt participeren.

Prestatie indicatoren ontbreken bij de 4 prestaties.

c) De gemeente ondersteunt uitkeringsgerechtigden bij het vergroting van werknemersvaardigheden en zet in op combinatie werken en leren.

d) Gemeente zet in op combinatie werken en leren voor werkzoekenden met overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt.

Bij beiden wordt er niet ingegaan op de combinatie van werken en leren.

e) De gemeente plaatst zoveel mogelijk mensen in een garantiebaan bij een reguliere werkgever. Is de tekst uit het jaarverslag hier de verantwoording?

Doelstelling 3: Behoud van werkplek voor huidige SW-ers

Effectindicator aantal SW-ers is 23 meer dan begroot. Is het de bedoeling dat deze groep groter wordt?

De effect- en prestatie indicatoren ontbreken.

- a) De gemeente spreekt alle uitkeringsgerechtigden. Er is geen verslag gedaan of alle leefdomeinen zijn uitgevraagd.
- b) De gemeente zet in op participatie op maat. Er wordt geen melding gemaakt over de samenwerking met maatschappelijke partners in de stad.
- c) De gemeente zorgt voor continuïteit van de sociale werkvoorziening voor de huidige groep SW-ers.